

виховання. 2009. №10. С. 8–9.

6. Панченко А. Модернізація освітнього процесу у ЗДО в умовах інформатизації освіти. *Вихователь – методист дошкільного закладу*. 2012. №1. С. 11-15.

7. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2021 року / Розпорядження КМУ № 1721 р від 27.08.20 р.

8. Червинська О. Інформаційні технології — в освітній процес. *Дошкільне виховання*. 2011. №1. С. 12–13

УДК 373.2.015.31:791

Георгієва А. І.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
Науковий керівник – к. п. н., доц. **Манжелій Н. М.**

ВПЛИВ МУЛЬТФІЛЬМІВ НА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. Стаття присвячена впливу мультфільмів на виховання дітей дошкільного віку. Автором розкрита їх роль у розвитку особистісної сфери дошкільника. Наголошено на необхідності контролю батьків у процесі перегляду дітьми мультфільмів, що убезпечить їх від негативного впливу небажаної інформації.

Ключові слова: мультфільм, мультиплікація, мультсеріал, діти дошкільного віку.

Постановка проблеми. В умовах технологічного та інформаційного розвитку сучасні засоби масової інформації мають великий вплив на свідомість кожної людини. Безперечний вплив на розвиток і виховання дітей дошкільного віку мають мультиплікаційні фільми. Мультфільми – неодмінна частина життя майже кожного дошкільника, один із основних носіїв і трансляторів уявлень про світ, відносини між людьми і нормами їх поведінки. Вони приваблюють дітей ще з раннього віку через свою яскравість, доступність, образність, ненав'язливість, близькі їх досвіду.

Персонажі мультфільмів демонструють дитині різні способи взаємодії з навколишнім середовищем, формують первинні уявлення про добро і зло, вчинки позитивних та негативних героїв. Наслідуючи поведінку головних героїв мультфільмів, дошкільники вчаться дружити, допомагати, співпереживати, навчаються правилам етикету. Перегляд мультфільмів надихає дитину вчитися чомусь новому, розширює кругозір і словниковий запас, вчить мріяти і фантазувати, сприяє вихованню моральних якостей [1, с. 18].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вплив засобів масової інформації на розвиток і виховання дітей відображено у численних розвідках українських учених, зокрема Р. Даниля, А. Зайцевої, В. Лизанчука, О. Невмержицької, Д. Попової, Т. Поясок, В. Скотного, Н. Темех, Л. Чорної, С. Шандрук, П. Щербаня та інших. Роль мультфільмів у розвитку емоційно-вольової сфери, вихованні дошкільників вивчали вітчизняні дослідники В. Абраменкова, Л. Гордієнко, А. Допіра, А. Дрозд, Н. Северенчук, І. Шульга.

Мета статті – висвітлити вплив мультфільмів на виховання дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Мультфільм – вид кіномистецтва, твори якого створюють методом покадрової зйомки послідовних фаз руху мальованих (графічна або мальована анімація) або об'ємних (об'ємна або лялькова анімація) картинок. Мультфільм – невідемна частина дитинства, сповнений яскравими і фантастичними моментами, який розвиває і навчає дітей [2].

Дошкільний вік є важливим у розвитку пізнавальної, інтелектуальної та особистісної сфер. Оскільки у більшості дітей цього віку розвинена механічна пам'ять і діти відтворюють усе, що бачать у мультфільмах, тому мультиплікаційна продукція відіграє важливу роль у процесі виховання дітей дошкільного віку.

При сприйнятті мультфільму дитина є не лише глядачем, але й слухачем. Розглядаючи процес взаємодії дошкільника з телебаченням, важливо враховувати не лише психофізіологічні особливості дитячого віку, але й характер дитячого сприймання, основними властивостями якого є: емпіричність, пов'язана з недостатністю особистісного досвіду та незасвоєнням критеріїв аналізу й оцінки поведінки, підвищена нецілеспрямована активність сприймання, зосередження основної уваги на дієвому початку в поведінці героя, результативність сприймання тощо. Психологи розрізняють кілька типів сприймання: емоційне, аналітичне та образне. Дітям дошкільного віку властивий емоційний тип сприймання, що носить некритичний характер. Своє внутрішнє «Я» вони легко ототожнюють з "Я" персонажу, тобто відбувається ідентифікація з героєм мультфільму [3].

Як зазначає Р. Силко, «мультиплікація – це універсальна та інтернаціональна мова спілкування дітей та дорослих усього світу. Мультиплікація є дуже близькою до світу дитинства, бо в ній завжди присутня гра, злет фантазії й немає нічого неможливого. Вона є універсальним багатогранним засобом розвитку дитини у сучасному візуально насиченому світі. Виразні засоби мультиплікації є найбільш природними для дитячого віку стимуляторами творчої активності та розкритості мислення» [4, с. 188].

Через мультфільм діти вчаться розпізнавати добрі і погані вчинки, навчються мріяти, фантазувати та пізнавати щось нове. В наш час дуже багато мультфільмів американського виробництва («Том і Джері», «Шрек», «Крижане серце», «Мадагаскар» та інші, які з задоволенням переглядають дошкільники.

У сучасних умовах становлення нашої держави важливим є залучення дітей до української культури. Проаналізувавши українську мультиплікацію нами були виділені деякі мультфільми, які допоможуть у навчанні і вихованні дітей дошкільного віку:

- Мультфільм «Лепетуни» вчить дітей правильно говорити українською мовою, збагачує її словниковий запас новими українськими словами.

- Мультфільм «Машинки-барвинки» навчає дітей рахунку від 1 до 10, знайомить з порами року, кольорами та роботою світлофора.

- Мультфільм «Корисні підказки» – це свого роду енциклопедія для малюків. Переглядаючи цей мультфільм, діти можуть дізнатися відповіді на багато питань: Як бути здоровим?, Як знайти нових друзів?, Що робити, коли хтось ображає тебе? та багато іншого.

- Мультсеріал «Моя країна Україна» знайомить маленького глядача з українським фольклором. За допомогою легенди, міфу, казки діти можуть дізнатися про кожний куточок України.

- Мультсеріал «Пес Патрон» вчить малечу мінній безпеці. За допомогою тварин дітям розповідається про поведження з вибухонебезпечними речовинами.

Цікавими і змістовними для дітей дошкільного віку є також мультфільми та мультсеріали: «Козаки», «Лісова пісня», «Ескімоска», «Дивосвіт», «Маленький пес», «Лежень», «Халабуда» та багато інших.

Проте не варто забувати, що є певні часові норми перегляду мультфільмів, рекомендовані лікарями та психологами: з 2-х років перегляд займає не більше 15-20 хвилин на день; в 3-4 роки час перегляду до 1 години; від 5 років і старше – перегляд до 2-х годин один раз на день [5].

Не дивлячись на позитивний вплив мультфільмів в формуванні моральних якостей дошкільника, в пізнанні навколишнього світу, традицій свого народу, потрібно зазначити негативні чинники, які впливають на дитину у процесі їх перегляду:

- Неприродно яскраві кольори, гучні та різкі звуки, інтенсивна музика чинять несприятливий вплив на дитячу психіку.

- Головні герої часто наділені негативними, з точки зору психологів, якостями і рисами характеру. Добро і зло не має певної межі. Дуже часто для досягнення своєї мети позитивні персонажі чинять негідні дії по відношенню до інших.

- У мультфільмах дуже часто у персонажів відсутній інстинкт самозбереження. Персонажі мультфільмів не відчувають болю, можуть по декілька разів помирати й знову з'являтися перед маленьким глядачем.
- В сучасних мультфільмах негативні вчинки героїв не карають і не засуджують, а в окремих випадках вони представлені як позитивні моменти [5].

Мультфільм є ефективним засобом для дитини в формуванні моделі навколишнього світу, навчанні розрізняти зло та добро, приміряти на себе різні ролі, які є прикладом для наслідування. Перегляд моделей поведінки героїв мультфільмів дає змогу дітям отримати першу життєву інформацію, своє перше сприйняття навколишнього світу, сформуванню ставлення до нього.

Варто наголосити, що дорослим потрібно контролювати тривалість і зміст мультфільмів, які переглядає дитина. Підбираючи мультфільми для перегляду, потрібно звернути увагу на рекомендований вік глядачів, його відповідність колу інтересів дитини, естетичне і етичне наповнення, якість зображення і звуку. Важливо спочатку подивитися мультфільм всією родиною разом з дитиною, а після його перегляду доцільно обговорити зміст побаченого, проаналізувати вчинки героїв. Перегляд мультфільмів можливо поєднувати з виконанням творчих завдань (намалювати, розфарбувати, зліпити головного герою, описати його, придумати інший фінал подій тощо). Доцільно звернути увагу, що найкраще для дітей підходять анімовані казки про доброту, дружбу, взаємодопомогу, які дають позитивне уявлення про світ і моделі поведінки героїв. Основне завдання педагогів і батьків не тільки переглядати з дітьми мультфільми, а й ретельно обговорити та аналізувати сюжет, образи героїв, їх вчинки та події [3].

Висновки. Отже, мультфільми є важливим засобом у розвитку і вихованні дітей дошкільного віку. За допомогою них можна виховувати у дошкільників доброту, співчуття, турботливість, дружбу та інші моральні якості, засвоювати правила поведінки. Але все це можливо тільки під контролем і за допомогою дорослих, які стануть надійним провідником дитини у світ мультфільмів.

Список використаних джерел

1. Кузьма І. І. Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку: теорія і технологія: монографія / за наук. ред. проф. Чайки В. М. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2019. 188 с.
2. Словотвір: веб-сайт. URL: <https://slovotvir.org.ua/words/multfilm>
3. Соціально- психологічні аспекти впливу мультфільмів на дітей шестирічного. *Роль сучасних мультфільмів в житті дитини*: веб-сайт. URL:

<https://vipsoft.blob.core.windows.net/contest/352f8a10af0ee40cd6dd198605b4423d.pdf>

(дата звернення: 05.11.2023)

4. Силко Р. М. Мульт-терапія як технологія виховання дітей. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Серія: Педагогічні науки. 2014. № 120. С. 188–190.

5. Вплив мультфільмів на свідомість дитини: веб-сайт. URL: <https://mamovediya.com.ua/vplyv-mul-tfil-miv-na-svidomist-dytyny> (дата звернення: 05.11.2023)

УДК: 373.2.091.33-027.22:796

Головко К. С.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Науковий керівник – к.п.н, доц. **Фазан Т. П.**

РОЛЬ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

***Анотація.** У статті розкрито значення ігрової діяльності у вихованні дітей дошкільного віку. Висвітлено роль дидактичних ігор у різних видах виховання. Надано методичні рекомендації до їх організації та проведення в освітньому процесі ЗДО.*

***Ключові слова:** виховання, види виховання, ігрова діяльність, дидактичні ігри, діти дошкільного віку.*

Постановка проблеми. У «Базовому компоненті дошкільної освіти» зазначено, що в дитинстві провідним видом діяльності є гра: «Гра відіграє ключову роль у житті дитини дошкільного віку, і необхідно визнати самоцінність вільної гри дитини в освітньому процесі закладу дошкільної освіти» [1, с. 14]. В умовах реформування освіти, коли найвищою цінністю проголошується людина та активно запроваджується людино-центричний підхід, дошкільна освіта покликана створити належні умови для всебічного розвитку дошкільника.

Дидактичні ігри займають значне місце в житті дитини дошкільного віку. Їх широка різноманітність дає підстави на дослідження та активне використання у вихованні дошкільнят. Дидактична гра є складним, багатоплановим педагогічним явищем. Це сучасний і визнаний метод навчання і виховання дітей, що виконує освітню, розвивальну і виховну функції, який діє в органічній єдності, і в процесі якого в ігровій ситуації вирішуються різноманітні навчальні та виховні завдання.